

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an . . . . . 240 Lei Pe jumătate de an . . . . . 120 Lei Pe un pătrar de an . . . . . 60 Lei Un număr . . . . . 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . . . 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concursuri, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	---	--

Buchete de flori sau spice de grâu?

Propaganda este o pecetie caracteristică a timpului nostru. Ea a luat o dezvoltare necunoscută până în prezent atât ca extensivitate cât și ca rapiditate.

Orice idei sau chiar instituții care nu este susținută de o propagandă intensă, așa cum o cer vremurile actuale este osândită lăncezelii și apoi pierii. Dar Biserica? Poate ca să treacă cu vederea, fără nici o zăticneală, acest ritm accelerat al propagandei actuale? Se înțelege că nu. Căci în ascensiunea generală a propagandei, atât propaganda sectară cât și cea antireligioasă au luat o astfel de dezvoltare, și au câștigat un astfel de dinamism, încât astăzi nu mai este vorba să faci prozeliti, ci să fi în stare ați păstra intactă turma.

Dar, oricât de variată și de ingenioasă este azi și mai ales va deveni propaganda modernă, totuși *cuvântul viu* va avea totdeauna întâietatea. După cum un trandafir artificial nu va putea niciodată înlocui pe cel natural sau filmul sonor teatrul, sau teatrul viața reală, tot astfel cuvântul viu nu va putea fi înlocuit prin cuvântul tipărit, sonorizat sau comunicat prin radio. Căci unul reprezintă viața, celălalt surogatul.

Nu s'ar putea tăgădui de nici un cunoscător obiectiv că în timpul din urmă vestirea adevărilor creștine a luat aici la noi o dezvoltare cu mult mai mare ca în trecut.

Afară de intensificarea predicii propriu zise, a crescut foarte îmbucurător numărul cuvântărilor religioase rostite de preoți fie ca membrii ai societăților preoțești, fie în sânul și cadrul diverselor societăți culturale, cămine etc.

Reactivarea cercurilor pastorale a adus parcă o înviorare atât în rândurile preoțimeii cât și în masa credincioșilor. O trezire venită la timp. Pe piața culturală a Eparhiei se rostesc azi sute și sute de cuvântări cari de cari mai variate. Se

cunoaște oarecum că noi preoții am suit amvonul. Intrucât totdeauna semănătorul se gândeste și la recoltă este foarte firesc să ne întrebăm și noi: Au aceste cuvântări efectul dorit?

Dar răspunsul la această întrebare cere altă precizare: sunt cuvântările noastre astfel alcătuite și rostite spre a putea fi înțelese de ascultători dintre cari 90 la sută sunt țărani, pentru ca apoi să le traducă în faptă?

Pe cât ne bucurăm cu privire la numărul cuvântărilor, pe atât de rezervați rămânem cu privire la alcătuirea lor în legătură cu fondul apercetiv al ascultătorilor. Din observațiile de până acum s'a ajuns la această încheiere destul de puțin măgulitoare pentru osteneala cheltuită.

Și-atunci răul trebuie înlăturat, cercetându-i cauzele și aplicându-i leacul căci nu s'ar putea înțelege un cuvântător și în cazul nostru un preot, care să vorbească cu deplină cunoștință că nu va fi înțeles de ascultători. O cauză a acestei stări este tendința pronunțată și conștientă a unor cuvântători de a fi pe placul colegilor și a alor doi sau trei intelectuali mai răsașiți întâmplător prezenți la ședință sau la adunare, dar nu de a lumina pe țărani cari formează grosul auditorului. Cu un asemenea scop lateral peconceput se pierde din vedere tocmai scopul principal, acela al luminării poporului, pentru care am și întemeiat cercurile pastorale și pentru care am și pornit la luptă.

Mântuitorul și Domnul nostru în propovăduirea sa, oare ținea El seamă de subtilitățile rabinice? Neapărat nu. El se mișca în forma largă, simplă, intuitivă și mai ales atât de sugestivă a parabolilor, cari formau pâinea cea de toate zilele a poporului. Priviți-l oriunde vreți: în templu, în Capernaum, la fântâna lui Iacob din Samaria, pe malul Betezdei ori Ghenizaretului sau pe înălțimea muntelui; mă rog în tot locul unde picioarele lui au călcat și buzele lui au rostit, învățătura i-a fost simplă, atrăgătoare,

dar înțeleasă și urmată. De aceea gloatele se minunau când îl ascultau căci le vorbea c'o anumită putere ce pătrundea inima.

Și tot fondul apercetiv al ascultătorilor îl avea în vedere și Apostolul Pavel când scria Corintenilor: „*cu lapte v'am hrănit, iar nu cu bucate*”. (I. Cor. 3—2).

Și atunci cum am putea ocoli noi ca slujitori ai altarului în dumnezeasca chemare de învățatori această elementară datorie didactică de a putea fi ascultați? Sunt atâtea prilejuri când preotul doritor de profunzimi de cugetare ori de avânturi stilistice să-și desvolte cunoștințele. Cine scrie ori vorbește confuz dovedește cel dintâiu acela că n'a înțeles bine ce vrea să comunice altora. O altă cauză a nesocotirii fondului apercetiv al ascultătorilor din partea unor cuvântători este metoda după care acești conferențieri își pregătesc cuvântarea. Și metoda se reduce la aceasta: se deschid câteva volume de predici pe masa de lucru, se ciugulesc anumite părți de colo sau de colo se așează una lângă alta fără prea multă bătaie de cap, se mai adaugă ceva personal și cuvântarea este gata. Autorul nu s'a gândit și nici nu vrea să se gândească dacă pasagiile forfecate din cărți și justapuse corespund sau nu felului de pricepere al autorului, sau dacă nu cumva ele întruchipează mai degrabă un mic monstru didactic. De aceea la cetirea cuvântării sau predicii fie în biserică fie în adunarea publică, dela cercurile noastre pastorale, conferențiarul așteaptă c'o privire triumfătoare aprobarea colegilor, pe când bieții creștini privesc răbdurii și absenți până când își termină părintele vorbirea ca să ofteze și ei ușurați.

Ne-am ajuns scopul? Nu. Aceiași anomalie am observat și pe la cercurile învățătorilor. Poate să dăinuiească această opacitate dintre cuvântător și ascultători? Adecă cu alte cuvinte predicăm așa ca să spunem ceva. Cred că nu aceasta ne este tendința, nu aceasta ne este idealul ce-l urmărim. Oricât de indolent sau indiferent ar fi cineva, nu poate să nu ceară o îndreptare căci în adevăr — după cum scriam altădată — sunt multe scăderi inerente pe cari timpul și experiența le scot și le vor scoate în evidență.

Un bun mijloc de îndreptare în privința aceasta este critica obiectivă lipsită de personalități în ședința intimă care acolo unde se ține să ise dea rostul ei adevărat, iar unde nu, să fie obligate cercurile a o introduce. În acea critică din ședința intimă să fie privit nu atât fondul pe care ușor poate să și-l însușească fiecare

preot, ci mai ales forma prin care el a reușit să fie înțeles de cel mai modest ascultător.

Un alt mijloc mai depărtat pentru atingerea scopului nostru ar fi deprinderea conferențiarului cu o permanentă lectură nu numai în direcția religioasă. Astfel sufletul devine un adevărat stup de cunoștințe, de sentimente și acțiuni, și pentru un asemenea suflet tema unei cuvântări are numai rolul unui magnet care atrage și grupează în jurul său într'un frumos mănunchiu ideile necesare, cuvântarea fiind așa o intrupare armonioasă organică și atrăgătoare pentru orice ascultător.

Nu trebuie pentru aceasta însușiri excepționale. Este nevoie de ceva pricepere, mai multă metodă și de foarte multă muncă. Dar cine ar putea ține seamă de osteneală când trebuie să ducă lumină celor ce n'o au. *Predicile*, spune *Spurgeon*, „*nu trebuie să fie buchete de flori, ci spice de grâu*”. Astfel cuvântul nostru va fi cu adevărat viu și va da roade bune.

Pr. D. V. Anușoiu

Un cuvânt și un exemplu.

Părăsind plaiurile bănățene, doresc să spun și eu un cuvânt, în calitate de învățător, fost director al soc. moral-religioasă-patriotică „Sf. Gheorghe” din Breazova-Severin, cât și membru în „Oasea Domnului” din aceeași comună. Mărturisesc din suflet, cum că activitatea întreprinsă de P. S. S. Episcop Vasile, prin societatea „Sf. Gheorghe”, aduce un real folos educării Neamului — din orice punct de vedere — și mai ales când cei chemați să condacă această societate sunt și înțeleg să fie adevărați urmași ai lui Hristos. În fosta comună a mea — Breazova, — această societate funcționează, — având și o bibliotecă după puterile ei, — după suflul duhovnicesc al veneratului preot bătrân, Ioan Alexandrescu, a cărui activitate religioasă mi-a lăsat în suflet — mie învățător —, urme neperitoare, de adevărată credință, în cuvânt și'n faptă. Cu toată vârsta înaintată, de peste 72 ani, își face serviciul religios și toate obligațiunile cultului în comună, cu o regularitate și punctualitate impunătoare. Dumnezeu l-a mai înzestrat și cu darul de a vindeca — pe cei ce cred — de orice boală; indiferent de sunt ortodoxi, uniți, catolici, protestanți, sau alte neamuri. Casa Sfinției Sale este un adevărat pelerinaj în zilele de sărbători, iar peste săptămână, mercuria și vinerea. Aici se întâl-

nesc bolnavi din ținutul Hațegului, Crișanci, Banatului și Moșilor, pentru ca în urma sfințitor rugăciuni făcute de acest duhovnic, Dumnezeu să le dea sănătatea pierdută. Iată cum omul își capătă convingerea în puterea credinței. L-am considerat pe acest preot un adevărat Petrache Lupu, pentru ținuturile amintite. Ca un umil credincios, m'am rugat în totdeauna, să înzestreze Dumnezeu Neamul și Biserica noastră, cu astfel de urmași ai Apostolilor iar părintelui de la Breazova, să-i dea ani îndelungați. Sunt mândru că am putut activa în societățile religioase amintite cu Sfinția Sa.

Am scris aceste rânduri, pentru ca slujitorii sf. Altare, să aibe o pildă vie de devărat misionarism creștin-ortodox, cât și un exemplu de armonia ce trebuie să existe între preot și învățător, spre binele Neamului și al Bisericii.

Virgiliu Murgu

Inv. definitiv.

Dumnezeu prin Hristos a făcut să răsară lumina, mântuirea și binele în neamul omenesc.

Căci după cum pământul face să răsară lăstarul lui, și după cum o grădină face să încolțească sămânăturile ei, așa va face Domnul Dumnezeu să răsară mântuirea și lauda în fața tuturor neamurilor (Isaia 61,11).

Din începutul începuturilor Dumnezeu a creat toate prin cuvântul său (Genesa 1, 1—31; 1, 1—7; Ioan 1, 1—5;) și pentruca să vedeți și cunoașteți creațiile cuvântului său, lăsați pe câteva zile în timpul când Dumnezeu face ca natura Sa să învieze, locuințele voastre făcute de mâni omenesci, apropiați-vă de munți, dealuri cu păduri, izvoare, văi și ape: acolo veți vedea frumsețe, acolo veți cunoaște mai de aproape pe adevăratul Dumnezeu.

Acest adevărat Dumnezeu a revărsat lumină, bunătate și dragoste peste cei dintâi oameni, a făcut ca ei să trăiască în fericire. Dar omul, cea mai frumoasă creație a Lui, s'a depărtat de această fericire și a ajuns o ființă plină de stricăciune și răutate din care singur nu mai putea ieși.

Dintru început și până azi s'au scurs, după socoteala bisericii noastre 7445 ani, și neamul omenesc, după greșala întâiului om, după cuvântul Domnului: „Blestemat este acum pă-

mântul din pricina ta. Cu multă trudă să-ți scoți hrana din el în toate zilele vieții tale. În sudoarea feții tale să-ți mănânci pâinea, până te vei întoarce în pământ, căci pământ ești și în pământ te vei întoarce“ (Facerea 3, 17, 19;) Și, ntr'adevăr, omul cu sudoarea feții sale muncește pământul, îl ară, seamănă și'l grapă. Și, după cum pădurarul păzește pădurea, să nu ise fure vlăstarul, totașa și Dumnezeu a avut și are grijă de întreagă omenire. El, Dumnezeu, atotputernic, atotînțelept, atotșuitor, n'a lăsat ca făptura sa să fie înghițită de perire, ci i-a trimis pe prorocii Testamentului-vechiu ca ei să fie mijlocitori între Dumnezeu și oameni, apoi să vestească pe cel ce va să vină, Mesia, Mântuitorul.

Dintre toți prorocii Testamentului-vechiu, cel care a vestit mai mult venirea lui Hristos a fost profetul Isaia fiul lui Amoș, pentru care cuvânt se și numește Evanghelistul Testamentului-vechiu. „O odraslă va ieși din tulpina lui Iesei și un vlăstar va da din rădăcinile lui“ (Isaia 11, 1—4; mai vezi 42, 1—5—7; 52, 13—15; 53, 1—12; 54, 1—17; 55, 1—13; „Atunci neamurile vor vedea mântuirea ta etc.... spuneți fiicei sionului: „Iată, Mântuitorul tău vine; iată plata este cu El, și răsplătirile merg înaintea Lui“. (Isaia 62, 2, 11—12:)

Ca și Isaia îl vedem mai târziu pe Ioan Botezătorul, înainte mergătorul lui Iisus în pustia Iordanului spunând: „Eu sunt glasul celui ce strigă în pustie. Gătiți căile Domnului, drepte faceți cărările Lui“.

Timpul a trecut și celace a fost profețit să vină Mesia, Mântuitorul, Răscumpărătorul, a venit în persoana lui Iisus Hristos.

Cea mai mare minune dumnezească, din câte s'a făcut vreodată sub cer a fost venirea Domnului Iisus Hristos pe pământ, întrupat din Duhul sfânt și din Maria Fecioara făcându-se om.

Istoria omenirii ne arată că de când există lumea s'au ivit oameni înțelepți, cu o mulțime de învățături. Toți acești înțelepți cu toate sistemele lor de învățături au suferit de o boală mistuitoare până ce se ivește creștinismul. Mântuitorul Hristos nu vine ca un filosof sau reformator și nici ca un om politic, ci dimpotrivă vine ca Fiul lui Dumnezeu. El zice am venit să aduc o pace, și un războiu, un războiu contra răului din lume și întronarea unei noi concepții, unui nou ideal luminat, sănătos și sfânt.

Celebrul învățat Gamaliel a spus: »dacă creștinismul va fi dela oameni, va pieri ca tot ce-i omenesc; dacă va fi dela Dumnezeu, nimeni nu ise va putea împotrivi«.

La vârsta de 30 ani îl vedem pe Hristos botezându-se dela Ioan și binevestind învățătura sa la toată zidirea.

El aduce și stabilește o nouă legătură între om și Dumnezeu, între om și aproapele său. Toți sunt egali înaintea lui Dumnezeu, de oarece toți sunt fiii aceluiași Părinte. Omul este creat de Dumnezeu, și-și trăește viața pe acest pământ, ca o pregătire pentru cea viitoare.

Din această învățătură creștină (apa cea vie) se va adăpa tot omul, formându-se o școală și o educație publică a poporului întreg.

Femeia nu mai este o femeie păgână și sclavă; ci este o femeie creștină, care stă alături de bărbat cu drepturi egale; formându-se familia creștină sfântă, care capătă binecuvântarea cea cerească, copiii sunt daruri dela Dumnezeu, pentru fericirea cărora părinții au a răspunde înaintea lui Dumnezeu. „Lăsați copiii să vină la mine“, zice Hristos! Sf. Fecioara Maria cu Iisus în brațe este icoana cea mai vie a familiei creștine.

Toată viața și învățătura lui Iisus Hristos, sunt icoane vii, soare strălucitor, primăvară verde. Ceeace El vorbește și făptuește când zice „v'am dat vouă pildă ca să faceți ceceace eu însumi am făcut“ (Ioan).

Peste tot Iisus vorbește tuturor oamenilor, bogăților, săracilor, bătrânilor, tinerilor și celor necredincioși. Când vorbește poporului, învățătura sa este interesantă, tonul să pretenos. „Nicio dată n'a vorbit un om ca acesta“ (Ioan).

Marele filosof și pedagog I. I. Rousseau în cartea IV, Emil, între altele spune: «Majestatea scripturii mă uimește, simplitatea Evangheliei vorbește inimii mele. Priviți cărțile filosofilor cu toată pompa lor, cât rămân de mici față de ea! Se poate ca o carte așa de sublimă și așa de simplă să fie opera oamenilor.

Recunosc autoritatea lui Hristos, pentru că inteligența mea e câștigată de perceptele Sale, în cari se desvoltă sublimul. Admir revelațiunea ca emanând dela Duhul Sfânt al lui Dumnezeu, fără să știu în ce fel, și fără să-mi bat capul s'o descopăr.

Ceeace pare neînțeles în Evanghelii, își are cauza în greșita înțelegere a oamenilor. Inșă și apostolii și chiar Paul, n'au înțeles poate pe Domnul în chip desăvârșit.

Iisus Hristos este răsăritul soarelui, prin care s'a adus binele și mântuirea neamului omenesc. Caută judecă și vezi omule, cea mai frumoasă activitate a fost activitatea lui Iisus. Nici sâmbrie, nici onoruri nu căuta Invățătorul“.

Impărăția lui Hristos, dacă s'ar desființa, omenirea ar ajunge la prăbușire din care greu

s'ar mai putea ridica. Prăbușirea nu va veni, căci Hristos a lăsat biserica sa, crucea sa, pe preoții săi, zicând „Indrăzniți, căci eu am biruit lumea (Ioan 16, 33).... Nu vă temeți căci iată Eu cu voi sunt până la sfârșitul veacurilor, amin. (Mateiu 28, 20).

Pr. Aurelian Șt. Chepic.

Tractul: Biserica-albă

Conferința preoțească din Sasca-română.

Joi în 9 Sept. a. c., a doua zi de rugă, s'a ținut în Sasca-română, conferința preoțească a tractului.

Prezenți: I. Oravițan, protopop, preoții, A. Golumba, C. Panciovan, P. Vițan, A. Gruescu, Șt. Otonoga, A. Ciulin, G. Danescu, Tr. Simu, G. Simu, St. Ania, D. Ania, G. Târba, A. Mihailovici, I. Crivacucea, I. Miciuru, C. Dămian, I. Blaj, T. Iorga, A. Popovici, S. Puia, Tr. Constantin.

Sosirea Prea Onoratului Protopop a fost așteptată de preotul local A. Mihailovici cu o mulțime de credincioși, fanfara și corul comunei.

Sf. liturgie a fost celebrată de un sobor de șapte preoți, predicând textul biblic protopopul.

După terminarea Sf. liturgii, s'a ținut conferința intimă, în care au conferențiat despre pastorația și obligativitatea preotului de a conduce „Oastea Domnului“, preoții Ștefan Otonoga și St. Ania, apoi chestiunea impozitelor și taxelor comunale de pr. Tr. Constantin, urmând alte discuțiuni asupra unor chestiuni cu caracter local, apoi s'a făcut constituirea biroului asociației pe tract, împărțindu-se comunele în cercuri religioase.

La ședința publică de d. m., a conferențiat preotul A. Popovici despre secte.

Conferința publică a fost ascultată de o mulțime de credincioși și împodobită cu câteva cântări religioase de corul din Sasca-montană, de sub conducerea Dlui avocat C. Bâtea.

Festivitățile zilei s'au terminat cu o cuvântare a protopopului -- ca răspuns la o bine chibzuită cuvântare, a preotului local A. Mihailoviciu.

*

Asistând la această conferință preoțească, am rămas profund impresionat de numărul mare al preoților participanți și de perfectă și absolută frățietate de care au fost animați toată ziua.

Numărul mare al participanților se explică ușor, știindu-se că acest tract atâta vreme văduvit de conducătorul său, a avut poate cele mai

puține întruniri cu caracter profesional. Perfecta bună-înțelegere și frățietate este timbrul caracteristic al preoțimei de aici. Intre preoți niciodată nu s'a pus tema: bătrâni și tineri, sau alte fricțiuni de ordin personal, cum ar fi de exemplu divergențele politice.

Toate problemele puse la ordinea zilei au fost discutate cu toată seriozitatea și cu toată nizuința de a li se da soluția cuvenită. Discuțiile — așa putea spune — au fost academice fără patimă, ordonate și — ceace-i mai important — de o sinceritate impresionantă.

Din cele două conferințe asupra problemei „Oastei Domnului“, — conferențiarilor fiind ei înșiși de păreri contrare, — au urmat discuțiuni revelatoare.

În general s'a recunoscut valoarea de auxiliar în pastorație a organizației „Oastea Domnului“, dar iarăși majoritatea celor prezenți fie prin părerile espuse, fie prin atitudinea rezervată, sunt de părerea că Oastea Domnului s'a dovedit a fi o pepinerie a sectarilor, iar în concluzie cred că acolo unde ființează, să fi condusă de preot, iar unde nu a luat ființă, să nu se înființeze.

Unul dintre preoți situând Biserica pe plan național, în rosturile ei eterne este contra Oastei, din motivul că ne strică *tradiția*, națională-social românească.

Desigur că au fost și preoți, cari au susținut nu numai utilitatea Oastei — cu obligațiunea preotului de a fi în fruntea ei — ci au crezut că ar fi bine a se generaliza, înființându-se în fiecare parohie, dovedind — îndeosebi păr. Ania în conferința sa — că această organizație religioasă este un eveniment religios-moral pentru sat.

În rezumat s'au adus argumente:

Contra: că ostașii se depărtează de învățătura bisericii cât privește *cultul și tradiția*, prin faptul că cetind Sf. Scriptură, devin închipuiți, neglijând persoana și autoritatea preotului. Nu se mai practică vechile obiceiuri naționale la dansuri, nunți, pomeni etc. Se abat dela învățătura despre icoane, miruire, cântare bisericască și alte forme de nuanță ortodoxă, adoptând instrumentele sectare în practica religioasă. Se face desbinare în parohie, iar cântarea ostașilor s'a abătut și nu mai are nimic ortodox.

Din aceste motive, — ca o concluzie firească — preotul să nu se mai ocupe de Oaste, iar unde nu este, să se străduiască a *nu se înființa*.

Pentru: Oastea bine condusă de preot — dintr'o elementară obligațiune de pastorație — poate fi instrumentul cel mai potrivit pentru

pastorația laică și implicit pentru combaterea sectarismului, apoi este prin practica vieții un important reviriment religios-moral în parohie. Ca urmare, s'au înzestrat bisericile cu ornate și s'au sămănat hotarele comunelor cu fântâni și cruci, s'au ocazionat pelerinaje impresionante la mănăstiri și conveniri frumoase în satele vecine. Grupul de ostași — dacă are în frunte pe preot — formează o insulă de recreație, care nu se distinge prin alte practici neobișnuite, între masa credincioșilor din parohie, impunându-le o viață mai rezervată religioasă, formând antidotul sectarismului.

Concluzia firească de aici este, că Oastea corăspunde unor necesități imperative ale vremii, și în consecință *trebuie înființată pretutindeni*, iar în fruntea ei, dintr'o obligațiune de pastorație, preotul trebuie să ocupe locul vigilent de conducător firesc, în permanență și fără nici o lipsă, plin de tact și cu râvnă de pastorație ca pentru o turmă — care chiar dacă s'ar numi un grup micuț, cum sunt cazurile oastei — îi formează mănunchiul de credincioși adevărați, gata la orice pentru Biserică.

Așa se argumentează antitezele acestei probleme de mare importanță, în viața bisericească a ultimului deceniu, care desigur a frământat multe comune bisericești.

Mă declar din capul locului, partizan — săi spun așa — al înființării și respective utilității Oastei Domnului, așa sum m'am declarat și în conferința noastră preotească de acum, recunoscând că, Oastea Domnului dacă nu este în permanență condusă de preot — vorbesc din experiență — poate produce multe inconveniente, ba chiar turburare și defecțiune în viața comunei bisericești.

În cele viitoare, voi încerca să dovedesc această părere, cu dorința, ca în paginile Foii Diecezane, să se producă o discuție publică, din care să se poate trage concluziunile impuse pentru atitudinea preotului față de această arzătoare problemă.

(Urmează)

Pr. Traian Constantin

Scurtă privire istorică asupra bisericii ortodoxe române din Banat.

de Pr. Constantin Târziu
licențiat în teologie.

Sub păstoria episcopului Ioanichie se întâmplă pentru viața bisericească a Banatului un eveniment foarte important. În primul rând mitropolitul Belgradului, Moise Petrovici (1716—26)

își strămută reședința la 22 Aprilie 1721 la Timișoara¹⁾, după ce încă la 11 Oct. 1720²⁾, sau după alții la 11 Aprilie 1721³⁾, căpătase jurisdicție bisericească asupra Banatului având de sufragane episcopiile Timișorii și Caransebeșului. La 26 Aprilie 1721 mitropolitul Moise ține cu cei doi sufragani ai săi un sinod regional, primul de acest fel cunoscut la noi în Banat⁴⁾. Păcat însă că deciziunile acestui sinod n'au fost decât consecința unui ordin locotenențial regesc⁵⁾, cu scop ca administrațiunea politică să reguleze pe „schizmatici“⁶⁾, sau, după cum spune Nilles⁷⁾, „s'au adus (deciziunile) și aprobat spre înfrânarea cutezanței schizmaticilor, spre îndreptarea smintelor, și spre a încuraja cele ce se vedeau că pricinuesc rane Bisericii catolice și spre a dispune cu încetul pe Greci la primirea unirii.

Iată împrejurările în care s'au ținut sinodul. La 25 Aprilie generalul de Wallis a prezidat o ședință administrativă la care au fost invitați și starețul Iezuiților împreună cu un călugăr; a doua zi s'a ținut amintitul sinod în casa mitropolitului Moise situată în suburbia Palanca Mare, unde locuiau Sârbii și Românii și unde își aveau biserica lor veche cu un turn foarte înalt⁸⁾; sinodul s'a sesizat, în prezența celor doi Iezuiți⁹⁾, de deciziunile conferinței administrative, care se pare că de fapt este autoarea celor 17 puncte pe care le aduce sinodul¹⁰⁾, și pe cari el nu face altceva decât să și le însușască. În rezumat¹¹⁾ iată despre ce tratează aceste decizii.

§ 1 și 2 tratează despre căsătorii, § 3—9 ia dispoziții privitoare la lățirea unirii și a catolicismului, § 10 oprește amânarea prea mult a botezării copiilor, § 11 oprește pe preoți de a lua plată la înmormântarea săracilor, § 12—14 obligă pe patronii, soții, tovarășii, stăpânii ortodoxi de a se îngriji de asistența religioasă a subordonaților lor catolici, § 15 oprește pe ortodoxi de a disprețui credința catolică, iar § 16—17 oprește pe preoții ortodoxi de a boteza sau cununa pe catolici¹²⁾.

(Urmează).

1) N. Tincu Velea o. c. p. 113, St. Pop o. c. p. 95.

2) N. Dobrescu o. c. p. 52.

3) Dr. Gh. Popovici o. c. p. 324.

4) Dr. St. Pop o. c. p. 95—96.

5) Idem o. c. p. 96—97.

6) Idem o. c. p. 97.

7) St. Pop o. c. p. 97—98.

8) Dr. St. Pop o. c. p. 107.

9) Idem p. 99—100.

10) Idem p. 107.

11) Vezi mai pe larg St. Pop o. c. p. 107—110.

12) Idem l. c.

Rugăciune.

*Dă-mi Doamne tărie credinței, de fier.
Toiag pe cărările grele,
Dă-mi Doamne 'nălțime gândurii și cer.
Iubirii, lumina din stele.*

*Dă-mi Doamne parfumul cereștilor firi
Și crucea sublimelor glasuri
Dă-mi Doamne în raza prea sfintei măriri
Rodiri de eterne popasuri.*

*Dă-mi Doamne pe lume ce nu e pământ
Nici rug de plăceri primitive
Dă-mi aripi de înger și glugă de sfânt
Și haină de flori milostive.*

*Dă-mi rara simțire a'naltei puteri
Ș'a duhului ei melodie
Dă-mi Doamne povara umilei dureri
Să crească din ea veșnicie.*

N. Loga

ȘTIRI

Inaugurarea noului an școlar la Academia noastră teologică s'a făcut în cadre solemne vineri în 1 Octombrie a. c. Cu acest prilej s'a sfințit și noul local al internatului, care din punctul de vedere al cerințelor pedagogice — cu deosebire pentru educația viitorilor preoți — credem că nu are egal în Țara noastră.

Conferința Consilierilor culturii din întreaga Patriarhie s'a ținut în zilele de 29 și 30 Septembrie a. c., în București. Toate problemele de interes cultural-bisericesc s'au desbătut în această importantă conferință; toate fiind pregătite în formă de referate, desbătute fiind în plenul consilierilor, întruniți sub prezidiul P. S. Irineu, vicarul Sfintei Patriarhii.

Căminurile Culturale stau sub egida Fundației Culturale Principele Carol. Aproape peste tot, în satele unde activează ca și în cele din jur, Echipele Regale înființează asemenea căminuri. Desigur autoritățile locale au să dea tot concursul la înființarea și prosperarea lor. Cu toate astea, când Echipa din Jdioara a vrut să înființeze cămin în frunțașă comună Criciova, organele administrative de acolo s'au împotrivit. Nota bene: notarul comunei este un unit. Aceasta ca să se știe.

Tot „Fundațiile Regale“ pun la dispoziția echipierilor bilete de călătorie pe C. F. R. cu reduceri însemnate. Deunăzi, cu un asemenea bilet am văzut călătorind un ovreu. Credem că nu spre asemenea scop se dau biletele acestea!?,...

Nr. 5415 B. 1937.

Notă oficială:

Se aduce la cunoștință absolvenților și licențiaților în teologie că examenul de calificare preoțească, sesiunea ordinară de toamnă, s'a fixat pe ziua de 18 Octomvrie a. c., și zilele următoare.

Ceice doresc să se prezinte la acest examen vor avea să-și înainteze cererile timbrate în regulă până cel mult la data de 15 Octomvrie a. c., anexând următoarele documente:

- 1) Extrasul de botez.
- 2) Certificat de școala secundară ce a terminat.
- 3) Absolutorul despre ascultarea și terminarea studiilor teologice sau diploma de licență.
- 4) Certificat dela oficiul parohial, vizat de către Oficiul protopopesc despre felul cum a folosit timpul dela absolvirea teologiei și până la prezentarea la examen.
- 5) Chitanța dela Casieria Consiliului eparhial că a achitat taxa de examen.

Caransebeș, la 30 Septemvrie 1937.

Episcopul diecezan:
† VASILE

CONCURS.

În baza Ordinului Ven. Cons. Eparhial B/1937, Consiliul parohial ort. rom. din comuna Șipet Județul Timiș-Torontal escrie concurs pentru ocuparea postului de paroh al parohiei II. de clasa II-a din Șipet protopopiatul Buziaș, cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană” din Caransebeș.

Beneficii:

- 1) Sesiunea a II-a parohială constătătoare din 33 jug. pământ, după care alesul preot va plăti dările.
- 2) Stola parohială uzitată.
- 3) Birul nu se mai dă.
- 4) Casa parohială cu toate dependențele.

Se menționează că vâd. răposatului preot Toma Porumb, are dreptul la folosirea Casei parohiale timp de 6 luni, precum și la jumătate din stole și sesiune timp de 1 (un) an, Conform Regulamentului pentru parohii.

Doritorii de a ocupa acest post vor înainta petițiunea adresată consiliului parohial din Șipet, Prea On. Oficiu Protopresbiterial din Buziaș, având a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în biserică, pentru a-și arăta dexteritatea în cântare și oratorie, dar nici de cum în ziua alegerii.

Recurenții vor avea și încuviințarea Prea Sfințitului Episcop Diecezan.

Șipet din ședința Consiliului parohial ținută la 8 Septemvrie 1937.

Pr. **Liviu Surlașiu**
preș. cons. par.

Nicolae Zâmcea
notar.

În conțelegere cu Oficiul Protopresbiterar.

Nr. 5209 B ex 1937.

Acest concurs se publică cu aceia că — în baza aliniatului ultim al §-lui 29 din Regulamentul pentru parohii și în baza decisului consistorial ddto 3 Martie 1934 și respective 14 Aprilile 1914 Nr. 3058 B, ridicat și la valoare de concluz sinodal cu concluzul Nr. protocolar 33 ex. 1914, precum și avându-se în vedere decisiunea Consistorului mitropolitan Nr. 358/1928 din 13 Nov. 1929 — se enunță obligamentul credincioșilor de a presta și birul parohial care este o parte integrantă și legală a dotațiunii preoțești.

Caransebeș din ședința Consiliului eparhial ținută la 11 Septemvrie 1937.

Episcopul diecezan:
† VASILE

Publicație de licitație.

Pentru darea în întreprindere a lucrărilor de reparație la acoperișul din tinichea galvanizată a sf. biserici din Bogoltin și văruierea exterioară a sf. biserici și casei parohiale, se publică licitație pe ziua de 10 Octomvrie a. c., ora 3 p. m.

Prețul de exclamare pentru reparația acoperișului este de 10.000 Lei, iar pentru văruiere 5000 Lei.

Comuna bisericească dă numai varul iar spese de drum nu acordă întreprinzătorului.

Lucrarea se va da aceluia întreprinzător, în care consiliul parohial va avea mai mare încredere.

Bogoltin la 28 Septemvrie 1937.

Președinte,
Gheorghe Păleanu
paroh.

Secretar,
Simion Temeș

Corpul Portăreilor Tribunalului Caransebeș.

Nr. Port. 303/1932.

Publicațiune de Licitație.

Subsemnatul șef portărel de pe lângă Tribunalul Caransebeș, în baza art. 102 din legea LX. din 1881 și în baza art. 19 din legea 1908 prin această publică, că în urma decisului Judecătoriei mixte din Caransebeș de sub Nr. 1361/1929, efectuându-se execuțiunea la

9 August 1937, în favorul următorilor Horia și Nicolae Anculia reprez. prin Dr. Iacob Dragu avocat din Caransebeș, pentru suma de 7620 Lei capital și accesorii mobilele sechestrate în favorul urm. Stefan Teodoru reptez. prin adv. Mihail Feneșanu din Caransebeș, pentru suma de 40.000 Lei capital și acces. și suprasechestrate în favorul următorilor cari s'au prețuit în 28.100 Lei și anume:

1) două dulapuri de nuc, 2) un bufet de nuc, 3) cinci tablouri, 4) două dulapuri de palten, 5) doi metri cubi lemn de nuc scânduri, 6) patru buc. trunchiuri lemn de nuc, 7) două vase de argint, 8) un ceas cu suport în sticlă, 9) una masă birou, 10) una toaletă, 11) patru metri cubi lemn de stejar scânduri se vor vinde prin licitație publică.

Deci în urma decisului Judecătoriei mixte din Caransebeș, de sub Nr. 3404/1937 G. pentru încasarea creanței de 7620 Lei capital și spesele de 880 Lei stabilite până în prezent, se fixează licitație **pe ziua de 16 Octomvrie 1937 la orele 16 din zi în orașul Caransebeș la locuința urmăritului** și toți aceia cari au voie a cumpăra, sunt invitați cu aceia observare, că mobilele menționate mai sus, în baza art. 107, 108 din legea LX. din 1881 se vor vinde celor cari vor oferi mai mult pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele supuse licitației sau mai sechestrat și mai înainte și după această fixare de licitație și din partea altor creditori și aceștia au drepturi câștigate, de acoperire asupra licitației în baza art. 120 a legii LX. din 1881 deci se va efectua și în favorul acestora.

Caransebeș, la 23 Septemvrie 1937.

Șef Portărel **Dr. C. Stângu.**

Dușan Milosevici S. A. Rusca Montană.

CONVOCARE.

Pe baza hotărârei Consiliului de Administrație din 30 Septemvrie a. c. și în conformitate cu art. 11 din statute, domnii acționari ai societății noastre sunt convocați în adunarea generală extraordinară, în ziua de 16 Octomvrie 1937 la ora 10 a. m. la sediul societății din Rusca-Montană Jud. Severin.

Pentru a putea lua parte la această adunare, domnii Acționari vor trebui să depună acțiunile lor cu trei zile înainte de data fixată pentru adunare.

Dacă adunarea generală extraordinară nu va întruni majoritatea cerută de statute pentru a putea delibera și a lua hotărâri valabile, ea va fi amânată cu 8 zile și anume pentru ziua de 22 Octomvrie 1937 când se va ține la aceiași oră și la același sediu fără altă convocare.

Domnii acționari sunt încunoscințați în același timp că Soc. Anonimă Fabrica de Lanțuri din Timișoara a convocat o adunare generală extraordinară acționarilor săi, în același scop pentru ziua de 17 Octomvrie a. c., având aceiași ordine de zi, în plus modificarea statutelor în legătură cu fuzionarea societății. Aceste statute se vor prezenta domnilor acționari ai societății. Dușan Milosevici, odată cu propunerea de fuzionare.

Ordinea de zi a adunării generale extraordinare:

1. Constituirea biroului adunării generale extraordinare.
2. Fuziunea societății cu societatea Fabrica de Lanțuri S. A., Timișoara, prin trecerea întregului activ și pasiv al societății noastre la societatea Fabrica de Lanțuri S. A., Timișoara, pe baza bilanțului încheiat la 30 Septemvrie 1937.

Redactor responsabil: NICOLAE CORNEAN, consilier eparhial.

3. Aprobarea bilanțului încheiat pentru ziua de 30 Septemvrie 1937 și descărcarea consiliului de Administrație și Comitetului de Cenzori de gestiunea pe primele 9 luni ale anului curent.

Consiliul de Administrație.

Bilanț încheiat în ziua de 30 Septemvrie 1937.

ACTIV. Construcțiuni și Teren Lei 2,258.759.—. Mașini și Instalațiuni Lei 4,486.144.—. Materii prime Lei 2,871.583.—. Materii prime Aux. Lei 304.136.—. Mărfuri generale Lei 7,981.462.—. Mobilier Lei 270.058.—. Efecte publice Lei 38.113.—. Diverse debitori clienți Lei 2,159.042.—. **Total activ Lei 20,369.297.—.**

PASIV. Capital Lei 6,000.000.—. Diverse Creditori Lei 14,360.181.—. Profit și Perderi Lei 9.116.—. **Total pasiv Lei 20,369.297.—.**

Contul de Profit și Pierdere încheiat în ziua de 30 Septemvrie 1937.

DEBIT. Cheltueli cu fabricațiune: Salarii lucrători, Cărbuni, Transport, Spese generale de Uzina Lei 4,947.086.—. Cheltueli cu Administrațiunea, Salarii pers. adm. dări și impozite Lei 1,159.050.—. Cheltueli cu vânzare, provizioane și bonificări Lei 690.038.—. Beneficiu Lei 9.116.—. **Total debit Lei 6,805.290.—.**

CREDIT. Beneficiu brutt din vânzarea fabricatelor Lei 6,805.290.—. **Total credit Lei 6,805.290.—.**

Președintele Consiliului de Administrație s. s. U. Paserar. Membrii: s. s. E. Mathiesen, s. s. T. Stan, s. s. P. Skumsrud. Verificat și găsit în conformitate cu registrele. Cenzori: s. s. E. Ettinger, s. s. N. Fărcășanu, s. s. V. Răchțanu. **DUȘAN MILOSEVICI S. A. Tudor Stan, Martini.**

AVIZ!

Aducem la cunoștința publicului,
că prietenul nostru

dl Ioan D. Cârpanu

și-a mutat biroul avocațial din București Calea Victoriei 50 în **Caransebeș**, Str. General Trapșa 7.

Obiecte bisericesti
dela cele mai renumite fabrici, se află
de vânzare la **Librăria Diecezană**

Tiparul și editura Tipografiei Diecezane, Caransebeș.

